

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Under the auspices of
the Secretary General of
the Council of Europe,
Mr. Thorbjørn Jagland

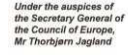
European Rural Parliament²⁰¹⁷

Venhorst

Декларацијата Венхорст

21 октомври 2017

Ние, 250 учесници од 40 европски земји се сретнавме за време на 3-тиот Европски Рурален Парламент во селото Венхорст, провинција Северна Брабант, Холандија, од 18 до 21 октомври 2017 под покровителство на Генералниот секретар на Советот на Европа, и со учество на претставници на институциите на Европската унија, на некои национални влади и на организациите на граѓанското општество од многу земји.

Благодарни сме за гостопримството на граѓаните на Венхорст и за големите организациски напори и поддршка на Венигинг Клејн Керен Норд Брабант (VKKNB), јавните власти и организации од Северна Брабант и Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) и националната влада на Холандија. Разговаравме за потребите на руралните средини и формулиравме совети за тоа како да се обезбеди благосостојбата на сите рурални заедници ширум Европа.

Се фокусиравме на моќта на руралните заедници да преземаат иницијативи и организираме студиски патувања и работилници на околу шест водечки теми: креирање заедници кои ќе опстојат во иднина, оптимизирање на инфраструктурата и услугите во заедницата, заедничка грижа и вклучување на други, развивање на економската основа на заедницата, заедничко донесување одлуки, и прием на нови луѓе во заедницата. Целосно ја признавме итноста на моменталната ситуација и главните предизвици со кои се соочува Европа во моментов. Предизвиците го вклучуваат брзото ширење на дигитализацијата и автоматизацијата, движењето на населението од сиромашни во богати региони и од руралните области во градовите, протокот на бегалци во Европа, континуираното губење на биодиверзитетот, климатските промени и нивното влијание врз многу делови од Европа и постојаните притисоци врз ресурсите на Европската унија и јавните власти на целиот континент. Руралните заедници се способни и подготвени да придонесат кон решавање на овие предизвици.

Осврнувајќи се на седниците на Националните рурални парламенти и други настани организирани од нашите европски и национални партнери во текот на последните две години, дискусиите во Венхорст резултираа со повик до граѓаните и креаторите на политиките да ја поддржат виталноста на руралните средини и да се погрижат општите политики и програми да бидат во согласност со потребите на руралните заедници. Покрај тоа, ги повикуваме граѓаните и креаторите на политиката да помогнат во создавањето на одржливи рурални заедници на следниве начини.

Инфраструктура, услуги и поврзување

Социјалната и економската благосостојба на многу рурални средини е загрозувана од слабата инфраструктура и загуба или недостатокот на основни услуги, како што се јавниот транспорт, здравството и образованието. Ги повикуваме давателите на основни услуги, руралните заедници и јавните власти да ги одржуваат и да ги прошират услугите и модерната инфраструктура во руралните средини; или (каде што ова не е можно) давателите на основни услуги да соработуваат со руралните заедници за да пронајдат креативни решенија. Треба да се развијат нови бизнис модели со цел да се обезбеди одржливост на таквите решенија.

Овие модели треба да бидат базирани на потребите на заедницата, носејќи благодет за животот и за виталноста на локалните заедници. Креаторите на политики имаат важна улога во олеснувањето и финансирањето на дигитализацијата, обезбедување на висококвалитетен интернет, снабдувањето со обновливи извори на енергија и екосистемските услуги и развојот на паметни транспортни решенија, како и преку поддршка на развојот на синергичните рурални и урбани односи. Тие треба да донесат закони за да им дадат на заедниците право да се грижат за сопствените објекти во селото, на пример, преку правото да оспоруваат и да конкурираат. Финансирањето на претпријатијата во заедницата е важно. Европскиот Рурален Парламент може да игра улога за собирање на најдобрите практики во граѓанските иницијативи во тие области.

Справување со сиромаштијата и социјалната исклученост

Многу рурални заедници се обележани со дух на взаемна грижа. Сепак, социјалната нееднаквост може да се најде насекаде: луѓе кои страдаат од низок приход, немање пристап до услуги или дискриминација. Руралните заедници треба да го преземат водството во понудата на грижа на оние на кои им е потребна. Тие треба да бидат одлучни во инсистирањето националните и локалните власти за да обезбедат социјално вклучување и да обезбедат ресурси за постари, немоќни и други лица на кои им е потребна грижа.

Зајакнување на локалните економии

Динамичните заедници имаат потреба од добра економска основа за да напредуваат. Малите и семејните фарми се често во центарот на вниманието на локалните економии и треба да бидат поддржани. Многу рурални области се соочуваат со пад на традиционалните индустрии, закана од автоматизација или дури и затворање и преместување на бизнисот. Постојат ветувачки примери каде руралните заедници успеале да развијат нови "паметни" економии врз основа на нивните силни точки и најважните економски сектори. Ги повикуваме националните и европските креатори на политики да ги поддржат таквите експерименти. Целта треба да биде да се стимулира зајакнувањето на регионалната економска структура, водејќи сметка за важната улога на МСП и на задругите и заедничката визија за климатски издржлив развој. Таквата програма одговара на пристапот неодамна презентирани како проект на ЕУ за паметни села.

Прием на нови луѓе во заедницата

Руралните заедници можат да бидат добро позиционирани за прием на луѓето што доаѓаат во Европа како бегалци или економски мигранти. Постојат добри примери за такви активности во неколку земји. Но, приемот и интегрирањето на ново дојдените не е лесно. Мрежата на Европскиот рурален парламент треба да поддржи размена на практични искуства меѓу оние кои работат на ова поле. Заедно би можеле да развиеме интернет алатки за добри практики кои им помагаат на заедниците во развојот на локалните иницијативи.

Млади

Младите луѓе се клучни за иднината на руралните средини. Нивните права се заштитени со Конвенцијата на Обединетите нации. Даваме големо значење на овозможување на младите луѓе да најдат добар живот во селата. Ова вклучува доволно услуги кои одговараат на нивните потреби, како и вклучување на младите во развојот на руралните области. Ги повикуваме владите, јавните власти и ЛИДЕР групите да обезбедат учество на младите луѓе во финансираните програми. Бараме од партнерите на Европскиот Рурален Парламент да се поврзат со руралните младински иницијативи и да ги поддржат секогаш кога е можно, на пример преку вклучување на младите луѓе во иницијативите во заедницата и преку поддршка на меѓународната размена меѓу младите луѓе во различни европски земји, меѓу другото преку собири како што е неодамнешната првиот Европски Младински Рурален парламент.

Развој базиран на принципот оддолу - нагоре

Состанокот на Европскиот Рурален Парламент во Венхорст го обелодени ентузијазмот на руралните граѓани да се ангажираат за нивните заедници и да развијат многубројни иницијативи за зајакнување на виталноста на руралните области. Ги повикуваме владите и европските институции:

- да ја препознаат важноста на локалното ниво за креирање на креативни, отворени и наменски стратегии;
- да инвестираат во градење на капацитетите и во поддршка на оние граѓани кои се подготвени да се ангажираат и да инвестираат значителен дел од своето слободно време за заедницата;
- да ги зајакнуваат партнерствата на повеќе нивоа на актерите од јавниот, приватниот сектор и граѓанското општество; и да им овозможат на овие партнерства да ја обезбедат алката што недостасува помеѓу политиките на национално или регионално ниво и иницијативите на локално ниво
- да додадат вредност на локалните средства: приоритет треба да се даде на инвестиции кои го зголемуваат знаењето и капацитетот на заедницата и го зголемуваат одржливото користење на стратешките средства како што се висококвалитетни пејзажи, културно наследство, широкопојасен интернет, храна и отпад.

Фонд за ЛИДЕР / локален развој воден од заедницата (CLLD)

Овие цели треба да се рефлектираат преку фонд за локален развој воден од Заедницата, врз основа на долгото искуство на пристапот ЛИДЕР. Предлагаме Европската унија да формира посебен фонд за локален развој воден од заедницата, со соодветни национални или регионални програми во земјите-членки (видете ја декларацијата Тарту). Овој фонд треба да добие значителен дел од средствата од сите европски фондови за структурни инвестиции. Неговата употреба треба да се намени за целите поставени во стратегиите предводени од заедницата, без разлика и разграничување помеѓу различните ESI фондови. Средствата треба да се распоредат на децентрализирана основа, преку локални партнерства, така што локалните стратегии можат да одговорат на локалните потреби и предизвици, како што е објаснето во дијаграмот подолу.

На земјите кандидати, земјите во процес на пристапување кон ЕУ и соседните земји кои имаат корист од европските системи за нивните рурални економии, треба да им се овозможи да учествуваат во консултации поврзани со новата политика на ЕУ.

Оваа декларација е резултат на инспиративен состанок на кој претставниците на руралните заедници ширум Европа разменија информации за најдобри практики и научени лекции. Повикуваме на решително следење и продолжување на кампањата за одржлива иднина на руралните средини, бележејќи ги нашите достигнувања помеѓу заседанијата на Европскиот Рурален Парламент. Оваа Декларација ќе биде поддржана во текот на следниот месец со дополнителен документ со детални предлози за овие теми, врз основа на извештајот на Европскиот Рурален Парламент во Венхорст

Ги покануваме европските институции да ја искористат оваа Декларација како придонес во дискусијата за рамката во ЕУ по 2020 година. Се стремиме кон Пакт за Руралните заедници и Европската Рурална Агенда со цел да го зголемиме нашиот придонес и учество на европско ниво, паралелно со агендата на "Пактот од Амстердам" за градовите. Подготвени сме да придонесеме за посилно поврзување меѓу граѓаните во нашите заедници и европските цели.